

PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI

PROCEDURA W PRZYPADKU PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

ZASADY INTERWENCJI DLA UCZNIÓW, BĘDĄCYCH ŚWIADKIEM LUB OFIARĄ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

1. Jak najszybciej należy powiadomić dorosłego pracownika szkoły, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy.
2. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

PROCEDURA ZGŁASZANIA PRZEZ PERSONEL SZKOŁY PRZYPADKÓW KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

1. Personel szkoły bezwzględnie przestrzega zasad szkoły w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interwenujący pracownik musi zadbać o bezpieczeństwo ucznia i odseparować go od agresywnego ucznia, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc pracownik wypełnia Kartę zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (*załącznik nr 2*) opisując uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej pedagogowi lub dyrektorowi.
4. O zdarzeniu poinformowany zostaje pedagog szkolny lub wychowawca, który przeprowadza rozmowę z uczniami, a następnie, jeśli wymaga tego sytuacja, kontaktuje się z ich rodzicami.
5. W przypadku zdarzenia, w wyniku, którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest dyrektor szkoły, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sądu rodzinnego (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/ przestępstwa).
6. W przypadku zdarzenia incydentalnego (celowe uderzenie, ośmieszenie, niestosowny komentarz) interwencję podejmuje nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniem. Zdarzenie odnotowuje w dzienniku, jako uwagę zachowania. W przypadku powtarzającego się zachowania z udziałem tych samych osób, należy zastosować środek oddziaływania wychowawczego przewidziany w Statucie Szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA – POBICIE

Lp.	KOLEJNE KROKI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN	UWAGI
1.	Zgłoszenie pobicia Dyrektorowi szkoły.	Wychowawca lub inny nauczyciel	Po zdarzeniu	Każdy pracownik szkoły, uczeń, świadek
2.	W razie potrzeby udzielenie pomocy medycznej.	Pielęgniarka szkolna, nauczyciel wyznaczony do udzielania I pomocy, wychowawca	Bezpośrednio po zdarzeniu	-
3.	Wypełnienie <i>Karty zdarzeń zagrażających dobru małoletniego</i> i przekazanie jej pedagogowi szkolnemu.	Nauczyciel, pracownik szkoły, który był obecny przy zdarzeniu lub któremu zgłosił uczeń.	Po zdarzeniu	-
4.	Rozmowa interwencyjna ze sprawcą/cami pobicia oraz rozmowa z osobą pobitą.	Wychowawca lub pedagog szkolny	Po zdarzeniu	-
5.	Odnotowanie zdarzenia w dzienniku elektronicznym i powiadomienie rodziców uczniów.	Wychowawca lub pedagog szkolny	Po ustaleniu uczestników zdarzenia i przebytej rozmowie z nimi	-
6.	Rozmowa wyjaśniająca z uczniami w obecności rodziców. Ustalenie kary zgodnie z zapisami uwzględnionymi w statucie.	Wychowawca lub pedagog szkolny	Po ustaleniu terminu wizyty rodziców w szkole	-
7.	Odnotowanie zdarzenia oraz podjętych działań i zobowiązań w <i>Karcie przebiegu interwencji z planem wsparcia ucznia</i> .	Pedagog szkolny.	W trakcie rozmowy z rodzicami	
8.	Poinformowanie o zdarzeniu Policji.	Dyrektor na wniosek pedagoga	Po rozmowie z rodzicami	W przypadku pobicia z uszkodzeniami ciała
9.	Zgłoszenie sprawy do Sądu Rodzinnego.	Dyrektor	W przypadku braku efektów wcześniej podjętych działań	Jeśli zachowanie powtarza się.
10	Stały monitoring zachowania ucznia.	Wychowawca, pedagog szkolny	Do końca roku szkolnego	Indywidualne rozmowy z uczniem, kontakt z rodzicami

11	W przypadku występowania większej ilości zdarzeń na terenie klasy dodatkowe zajęcia profilaktyczno – wychowawcze.	Wychowawca, pedagog szkolny	Wg potrzeb	Z udziałem: - przedstawicieli policji - Psychologa z PPP
----	---	--------------------------------	------------	--

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA
DZIECKA W RODZINIE (PRZEMOC DOMOWA)

REALIZACJA PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY W SZKOLE.

1. „Niebieską Kartę” zakłada nauczyciel, pedagog, psycholog, który ma uzasadnione podejrzenie, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy (np.: przemocy fizycznej- bicie, popychanie; przemocy psychicznej - poniżanie, zastraszanie, obrażanie; przemocy seksualnej; w tym podejmowanej także przy użyciu środków komunikacji elektronicznej) lub otrzymał zgłoszenie od świadka przemocy domowej.
2. Uczeń, który jest świadkiem przemocy domowej jest równocześnie osobą doznającą przemocy domowej.
3. Decyzję o założeniu „Niebieskiej Karty” podejmuje się po konsultacjach z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem i dyrektorem Szkoły.
4. Osoba wszczynająca procedurę dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej, przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej oraz podejmuje działania interwencyjne jeśli wymaga tego sytuacja.
5. Osoba wszczynająca procedurę, w miarę możliwości, przeprowadza rozmowę z osobą stosującą przemoc.
6. Działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica niekrzywdzącego, opiekuna prawnego lub faktycznego.
7. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec ucznia są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
8. Działania z udziałem osób doznających przemocy domowej, przeprowadza się, w miarę możliwości, w obecności psychologa.
9. Działania, o których mowa w ust. 2 i 4, realizuje się uwzględniając warunki, czynniki i potrzeby, w tym dotyczące osób niepełnosprawnych.

10. Po wypełnieniu formularza "Niebieska Karta - A" osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz "Niebieska Karta - B".
11. W przypadku, gdy przemoc domowa dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta-B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu lub osobie najbliższej, pełnoletniej wskazanej przez osobę doznającą przemocy domowej.
12. Formularza "Niebieska Karta - B" nie przekazuje się osobie stosującej przemoc domową.
13. Wypełniony dokument „Niebieska Karta-A”, w ciągu 5 dni roboczych zostaje przekazany do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który ma swoją siedzibę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Bielsko-Biała plac Ratuszowy.
14. Kopia wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" pozostaje w szkole w dokumentacji pedagoga.
15. O powzięciu informacji o przemyśle domowej niezwłocznie zawiadamiana jest Policja. Do pisma dołącza się kserokopię formularza „Niebieska Karta-A”.
16. Po przekazaniu formularza Zespołowi Interdyscyplinarnemu dalsze działania podejmowane są już przez Zespół diagnostyczno- pomocowy.
17. Jeżeli w trakcie działań realizowanych w ramach procedury zachodzi podejrzenie, że osoba stosująca przemoc domową dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy domowej, ponownie wypełnia się formularz "Niebieska Karta - A" w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do Zespołu Interdyscyplinarnego.
18. Wobec ucznia doznającego przemocy domowej prowadzi się stały monitoring zachowania dziecka, udzielane jest wsparcie wychowawcy, pedagoga, psychologa.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU
KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ PERSONEL
SZKOŁY

1. Osoba, która uzyskała informację, że uczeń jest krzywdzony przez pracownika szkoły, przekazuje ją dyrektorowi szkoły i wypełnia Kartę zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. W przypadku, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie ucznia, Dyrektor powiadamia Policję.
3. Dyrektor szkoły natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z uczniami (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy pedagog lub psycholog szkolny i wychowawca ucznia, protokolujący przebieg spotkania.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony pedagoga, psychologa lub wychowawcy ucznia, osoba ta nie uczestniczy w spotkaniu, o którym mowa w ust. 3.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora szkoły, działania interwencyjne prowadzi osoba wskazana w rozdziale 2 ust. 5.
6. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadność podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.
7. W przypadku potwierdzenia podejrzeń informuje o zdarzeniu rodziców ucznia krzywdzonego oraz pisemnie odpowiednie służby (Policję/prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan wsparcia ucznia, z którym zapoznawany jest uczeń i jego rodzice.

8. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika mogą łamać prawa dziecka i ucznia, dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniająco-dyscyplinującą z pracownikiem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, podejmuje kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKACH WYKORZYSTANIA SEKSUALNEGO MAŁOLETNIEGO

Dziecko molestowane seksualnie

Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:

- art. 197 kodeksu karnego (dalej: kk) – zgwałcenie,
- art. 198 kk – wykorzystanie seksualne dziecka na skutek jego bezradności i/lub niepoczytalności,
- art. 199 kk – nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych,
- art. 200 kk – kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15. roku życia,
- art. 200a kk – grooming – nawiązywanie z dzieckiem do 15. roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania płciowego lub w celu produkowania bądź utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji,
- art. 202 § 3–5 kk – pornografia z udziałem dzieci.

W sytuacji podejrzenia, że małoletni uczeń został pokrzywdzony którymś z wymienionych wyżej przestępstw, należy bezwzględnie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.

- Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
- Zawiadomienie składa osoba uprawniona do reprezentowania zawiadamiającej instytucji, zgodnie z ustaleniami z Rozdziału 5 Standardów.

- Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców ucznia pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.

Wcześniej należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach ucznia wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej i wspólnie ustalić plan pomocy uczniowi (zapewnienie mu bezpieczeństwa, udzielenie szkolnej pomocy psychologiczno - pedagogicznej, ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia).

W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący.